

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 62

Số 43 (189)

25 tháng 4 năm 2026

9 tháng Ba, Bình Ngô.

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Người trẻ về làng

- 2 Tư duy mới trên đồng đất cũ
- 3 Cơ hội từ quê hương

Tư duy mới trên đồng đất cũ ■ CHỨC HUYỀN

TỪ bao đời nay, lũy tre làng và những cánh đồng thẳng cánh cò bay vốn là biểu tượng của sự bình yên nhưng cũng gợi nhắc về sự nhọc nhằn “bán mặt cho đất, bán lưng cho trời”. Thế nhưng, trong dòng chảy của thời đại số, một làn sóng mới đang trào dâng: những người trẻ bỏ phố về quê. Họ không về để trốn tránh áp lực đô thị, mà về để viết tiếp giấc mơ trên mảnh đất đại ngàn bằng một tư duy hoàn toàn khác biệt.

Những người trẻ mang theo hành trang là tri thức, là công nghệ và cái nhìn sắc sảo của thị trường để tuổi mới bắt đầu. Thay vì lối canh tác manh mún, phụ thuộc hoàn toàn vào thiên nhiên, họ bắt đầu

tiếp cận nông nghiệp bằng tư duy quản trị. Họ hiểu rằng, giá trị của nông sản không chỉ nằm ở sản lượng, mà còn ở độ sạch, ở quy trình chế biến sâu và sức mạnh của thương hiệu.

Trên những nương chè, vườn cây ăn quả hay những cánh đồng đặc sản, bóng dáng của các cử nhân, kỹ sư xuất hiện ngày càng nhiều. Họ biến những sản phẩm thô sơ thành những món quà tinh tế qua bao bì bắt mắt; họ đưa nông sản lên sàn thương mại điện tử, dùng mạng xã hội để kể câu chuyện về văn hóa và nguồn gốc sản phẩm. Đó chính là cách họ chấp cánh cho nông sản Việt bay xa, thoát khỏi cái vòng quanh được mùa mất giá.

Ước mơ của người trẻ khi về quê không hề nhỏ bé. Nó gắn liền với khát vọng thay đổi diện mạo quê hương, tạo sinh kế bền vững cho bà con và giữ gìn nếp nhà, hồn đất. Khi tư duy đã thông suốt, mỗi tấc đất đều trở thành cơ hội, mỗi sản phẩm quê hương đều chứa đựng niềm tự hào.

Có lẽ, điều quý giá nhất của hành trình “ly hương rồi lại hồi hương” này chính là sự kết nối. Kết nối giữa truyền thống và hiện đại, giữa sức trẻ và kinh nghiệm của cha ông. Những “mầm xanh” tri thức ấy đang âm thầm bén rễ, để trên những đồng đất cũ, một mùa vàng của sự đổi mới và thịnh vượng đang dần hiện hữu ■

Người trẻ về làng

■ LÊ DUY

“Điều bay cao nhờ ngược gió, cá hồi sinh sôi nhờ ngược dòng” - không ít người trẻ đã rời phố thị với nhịp sống sôi động, nhiều điều kiện giao lưu văn hóa, học tập và tìm kiếm việc làm, cơ hội thăng tiến, để quay về nông thôn. Với tư duy mới, khả năng ứng dụng công nghệ tốt, cách tiếp cận thị trường linh hoạt, họ đang góp phần làm hồi sinh, thúc đẩy phát triển mạnh mẽ các vùng quê.

Anh Lưu Quang Hà (thứ 2 từ trái sang) cùng công nhân đang kiểm tra các sản phẩm bê tông mài trước khi xuất xưởng.

bắt mắt và hương vị riêng biệt. Anh bảo, khi mở rộng sản xuất, anh mới hiểu rằng chỉ có tay nghề thôi chưa đủ, bún muốn vào siêu thị, cửa hàng phải có bao bì chuẩn, nhãn mác đầy đủ, sợi bún đạt quy chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm. Hiện sản phẩm “Bún khô Đà Vị” đã đạt tiêu

chuẩn OCOP 3 sao, đó là tiền đề để đưa sản phẩm đi xa hơn trên thị trường.

“Bỏ phố về quê” là trào lưu được giới trẻ Việt lựa chọn trong thời gian gần đây. Họ muốn rời xa chốn xô bồ đầy áp lực thị thành để về sống gần với gia đình, hòa mình vào cảnh vật quê

hương. Không ít người sau khi về quê một thời gian đã quyết định khởi nghiệp với nông sản cùng hy vọng làm video để có thể giới thiệu đặc sản làng quê đến bạn bè trong nước và quốc tế.

Trong số các Tiktoker vùng cao phía Bắc đời đầu, Nguyễn Hoài Thương, thôn Sừ, xã

DÁM LÀM, DÁM LỰA CHỌN

NĂM 2018, chàng trai trẻ Lưu Quang Hà quyết định rời Thủ đô để về quê hương Nông Tiến lập nghiệp. Anh Hà kể, tốt nghiệp Khoa Kiến trúc, Trường Đại học Phương Đông, anh hăm hở làm nghề, làm lộn 5 năm ở các công trường. Nhưng số tiền lương hàng tháng của kỹ sư kiến trúc ở thủ đô cũng chỉ đủ ăn. Ngày ấy, trong nhóm bạn học cùng có người phát triển nghề làm bê tông nghệ thuật. Thấy những sản phẩm bê tông mài vừa đẹp, có tính sáng tạo hợp với niềm đam mê kiến trúc nên anh quyết định làm thử. Mới đầu chỉ làm chậu hoa, bồn cây, nhưng sau nhiều lần thất bại, đến hôm nay thì các sản phẩm đã đáp ứng được yêu cầu khó tính nhất của khách hàng.

Vừa làm “thầy” vừa làm thợ, anh Hà về quê tại tổ dân phố 10, phường Nông Tiến mở xưởng và thu hút được đội ngũ công nhân yêu nghề thuật tập hợp lại xây dựng Công ty Đầu tư và Xây lắp Lưu Gia lớn mạnh như hiện nay. Hiện khách hàng của bê tông nghệ thuật Lưu Gia đã có mặt tại 30 tỉnh, thành với 7 cơ sở tại Nông Tiến (Tuyên Quang), Lạc Sơn - Tam Dương (Phú Thọ), Đa Tề (Lâm

Đông), Cẩm Mỹ (Đồng Nai), Phú Lương (Thái Nguyên), Sơn Trà (Đà Nẵng) với số lượng cung cấp hàng 1.000 sản phẩm/tháng. Với doanh thu mỗi năm gần 2 tỷ đồng, tạo việc làm cho 10 lao động tại địa phương, mô hình thanh niên khởi nghiệp này đang mở ra triển vọng phát triển cho doanh nghiệp, sản phẩm công nghiệp nông thôn của tỉnh.

Cũng mang khát vọng đổi thay quê hương, sau khi tốt nghiệp Học viện Hành chính Quốc gia, từ bỏ công việc trong mơ dưới Hà Nội, anh Hứa Văn Hương, dân tộc Tày, thôn Phai Khần, xã Hồng Thái đã về quê phát triển nghề làm bún ngũ sắc truyền thống của gia đình thành thương hiệu riêng, tiêu thụ hàng chục tấn bún mỗi năm và tạo việc làm cho nhiều người dân địa phương. Anh Hương kể, thất bại nhiều lần, nhưng sức trẻ, đã dần thân và cuối cùng anh đã thành công. Để mở rộng quy mô sản xuất, anh cùng một số thành viên thành lập HTX Nông nghiệp Đà Vị, anh là Phó Giám đốc. Những ngày đầu hè, trời nóng như đổ lửa, nhưng ở xưởng bún ngũ sắc rộng hơn 500 m² luôn rộn rã, những mẻ bún đủ sắc tím, xanh, cam, vàng óng. Nguyên liệu làm màu bún hoàn toàn tự nhiên gồm lá cẩm tím, lá cẩm đỏ, nghệ... thấm vào từng sợi, tạo sắc màu

Ảnh Hứa Văn Hương cùng thành viên HTX Nông nghiệp Đà Vị kiểm tra các sản phẩm bán khô.

• Tính đến hết tháng 4-2026, Tỉnh đoàn nhận ủy thác qua Ngân hàng Chính sách xã hội tỉnh với tổng dư nợ **2.642** triệu đồng, cho trên **41** nghìn đoàn viên, thanh niên được vay vốn, nhận ủy thác qua Ngân hàng Nông nghiệp với hơn **9,5** tỷ đồng cho **115** dự án; nhận ủy thác của Trung ương Đoàn (Nguồn vốn 120) **2,83** tỷ đồng với **21** dự án.

• Đến hết tháng 4-2026, tỉnh Tuyên Quang hiện có trên **100** mô hình thanh niên khởi nghiệp, chủ yếu các mô hình về sản xuất nông nghiệp, chăn nuôi và làm du lịch.

Thanh Thủy, nổi tiếng mạng xã hội Tiktok lẫn Facebook với tên gọi Thảo Nguyễn Farmer. Tốt nghiệp Học viện Nông nghiệp Việt Nam, Thương quyết định học thêm tiếng Trung để có công việc ổn định với mức lương đủ sống tại Thủ đô. Cô từng trải qua rất nhiều công việc như phiên dịch viên, bán hàng ở phố Tây, hướng dẫn viên du lịch... Tất cả đều đem lại cho cô gái dân tộc Tày thu nhập ổn, tích lũy được số vốn khá khả.

Năm 2020, dịch COVID-19 bắt đầu căng thẳng, cô gái mang trong mình đầy hoài bão tuổi trẻ đã đưa ra quyết định vô cùng táo bạo, đó là bỏ việc về quê... khởi nghiệp. Hoài Thương thừa nhận, bản thân về quê sống gần gia đình thấy thật thích nhưng ban đầu có mong lung, không biết hướng đi tương lai ra sao. Cô mất thời gian dài để tìm hướng phát triển khi lựa chọn các sản phẩm nông nghiệp quê hương để khởi nghiệp ở tuổi 25. Thời gian làm nông sản sạch, quảng bá đặc sản quê hương cũng là thời điểm nền tảng TikToker phát triển mạnh. Nền Thương đã nảy ý tưởng tìm hiểu và làm kênh, nội dung chủ yếu là cuộc sống, công việc của một người nông dân vùng cao, giới thiệu bản sắc văn hóa của người Tày. Và hôm nay các sản phẩm của Thảo Nguyễn Farmer được đông đảo khách hàng đón nhận như sự trả công xứng đáng sau bao nỗ lực.

LÀM MỚI QUÊ HƯƠNG

Đồng chí Hoàng Thế Hanh, Phó Bí thư Tỉnh đoàn cho biết: Sau sáp nhập, tỉnh Tuyên Quang hiện

có trên 100 mô hình thanh niên khởi nghiệp, chủ yếu các mô hình về sản xuất nông nghiệp, chăn nuôi và làm du lịch. Xu hướng rời phố về quê ngày càng phổ biến, mang đến cả cơ hội lẫn thách thức cho các bạn trẻ. Trở về quê giúp người trẻ khai thác tiềm năng nông nghiệp, du lịch, giảm áp lực cuộc sống và hướng đến sự nghiệp bền vững. Tuy nhiên, họ cũng đối mặt với khó khăn như thiếu việc làm ổn định, hạ tầng hạn chế và áp lực từ gia đình, xã hội. Để thích nghi, cần phải có tư duy linh hoạt, kiên trì và một chiến lược rõ ràng... khi đó, “bỏ phố về quê” không chỉ là trào lưu mà còn là cơ hội để người trẻ tạo dựng sự nghiệp và góp phần phát triển quê hương.

Khởi nghiệp là hành trình gian nan, nhất là khởi nghiệp nơi miền đất xam còn nhiều khó khăn. Thế nhưng, bằng sự kiên trì và tư duy hiện đại, cô gái dân tộc Cờ Lao Lưu Thị Hòa, Giám đốc Hợp tác xã (HTX) Po Mỹ tại xã Đồng Văn đã tạo nên một câu chuyện thành công đầy ấn tượng - đưa nông sản vùng lõi Cao nguyên đá vượn xa. Từng tốt nghiệp Thạc sĩ Luật, Lưu Thị Hòa đã từ bỏ cơ hội việc làm tại thành phố để quay về Đồng Văn, thành lập HTX Nông, lâm nghiệp và Dịch vụ thương mại tổng hợp Po Mỹ. Mục tiêu lớn nhất của cô là đưa các đặc sản vùng lõi Cao nguyên đá như: Mật ong Bạc hà, sâm khoai, lê cùng các đặc sản chế biến khác trở thành hàng hóa có thương hiệu, mang lại sinh kế bền vững cho bà con địa phương. Trung bình mỗi năm, HTX đưa ra thị trường khoảng 4.000 lít mật

ong, hàng chục nghìn tấn sâm khoai, lê và các loại rau củ. Bên cạnh đó, HTX còn sản xuất thêm các đặc sản như: Thịt trâu, bò, cá gác bếp, lạp sườn hun khói, phở sâm khoai, mít lê, lê sấy... Lưu Thị Hòa còn chủ động xây dựng thành công chuỗi cửa hàng “về bản” tại Hà Nội và liên kết tiêu thụ với nhiều địa phương trên cả nước.

Câu chuyện của họ không chỉ là hành trình lập nghiệp, mà còn là biểu tượng cho tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám vượt qua giới hạn của bản thân - những người đang góp phần viết tiếp tương lai cho những miền quê đang chuyển mình từng ngày. Tiêu biểu như mô hình chăn nuôi gà đen thả đồi của đoàn viên Lương Văn Nam (xã Tùng Bá), Hợp tác xã Mật ong Bạc hà Hà An (Đồng Văn); Hợp tác xã Chăn nuôi và Dịch vụ nông nghiệp tổng hợp của đoàn viên Hà Văn Ngọc (Yên Minh). Đến nay, toàn tỉnh đã có hơn 100 hợp tác xã do thanh niên làm chủ, trên 100 mô hình kinh tế được hỗ trợ phát triển, hơn 20 sản phẩm của thanh niên đạt chuẩn OCOP, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế nông thôn và tạo việc làm cho lao động trẻ.

Dù chọn gắn bó với thành phố hay nông thôn, mỗi nơi đều có những khó khăn, thách thức riêng. Để đảm bảo sự ổn định và phát triển lâu dài, việc xây dựng một kế hoạch, chuẩn bị kỹ lưỡng và sẵn sàng đối mặt với khó khăn là yếu tố quan trọng, giúp mỗi người có thể tự tin với quyết định của mình ■

DIỄN ĐÀN

Cơ hội từ quê hương

■ THANH HÀ

NHỮNG năm gần đây, câu chuyện khởi nghiệp từ làng quê không còn là điều xa lạ. Ngày càng nhiều người trẻ sau thời gian học tập, làm việc nơi phố thị đã lựa chọn quay trở về, bắt đầu lại trên chính mảnh đất quê hương. Điều đáng nói, sự trở về ấy không chỉ xuất phát từ cảm xúc, mà đang dần trở thành một lựa chọn có tính toán, có định hướng.

Thực tế cho thấy, làng quê hôm nay không còn là không gian khép kín như trước. Nông nghiệp đang chuyển mình theo hướng hàng hóa; nhiều sản phẩm đặc trưng địa phương dần được chú ý; du lịch cộng đồng, kinh tế xanh, kinh tế số... mở ra những hướng đi mới. Điều mà nông thôn còn thiếu, chính là lực lượng trẻ có kiến thức, có tư duy đổi mới. Bởi vậy, khi người trẻ trở về, họ không chỉ mang theo nhiệt huyết mà còn đem đến cách nhìn khác, cách làm khác.

Có thể bắt gặp những mô hình khởi nghiệp bắt đầu rất giản dị: trồng rau sạch, nuôi đặc sản bản địa, chế biến nông sản, xây dựng thương hiệu sản phẩm quê hương hay kinh doanh qua nền tảng số. Quy mô không lớn, nhưng cách làm có sự tính toán, biết tận dụng lợi thế sẵn có và từng bước gia tăng giá trị. Ở đó, thành công không được đo bằng tốc độ “làm giàu nhanh”, mà bằng sự bền bỉ, khả năng đứng vững và phát triển lâu dài.

Nhìn ở góc độ rộng hơn, xu hướng này mang lại nhiều tín hiệu tích cực. Khi người trẻ trở về, làng quê không chỉ có thêm lao động, mà còn được tiếp thêm trí thức, công nghệ và tinh thần đổi mới. Những mô hình dù nhỏ nhưng nếu được nhân rộng sẽ góp phần tạo việc làm tại chỗ, khai thác hiệu quả tiềm năng địa phương và từng bước thay đổi diện mạo nông thôn.

Tuy nhiên, để “khởi nghiệp từ làng quê” thực sự trở thành một hướng đi bền vững, rất cần sự đồng hành. Chính sách hỗ trợ về vốn, đào tạo kỹ năng, kết nối thị trường, xây dựng thương hiệu... nếu được triển khai đồng bộ sẽ là điểm tựa quan trọng để người trẻ yên tâm lập nghiệp.

Có thể nói, khởi nghiệp từ làng quê không chỉ là câu chuyện của riêng người trẻ, mà còn là một gợi mở cho phát triển nông thôn trong bối cảnh mới. Khi mỗi vùng quê biết giữ gìn và phát huy giá trị của mình, khi người trẻ tìm thấy cơ hội ngay trên chính mảnh đất nơi mình sinh ra, thì hành trình trở về sẽ mở ra hướng đi đầy triển vọng cho tương lai ■

Chị Nguyễn Hoài Thương, xã Thanh Thủy là người khởi đầu công khi lập nghiệp tại quê hương.

Cơ hội cho người trẻ

RẤT NHIỀU NGƯỜI TRẺ HIỆN NAY ĐANG CHỌN HƯỚNG ĐI MỚI CHO TƯƠNG LAI CỦA MÌNH ĐÓ LÀ RỜI PHỐ VỀ QUÊ ĐỂ KHỞI NGHIỆP. VỚI HÀNH TRANG LÀ CÔNG NGHỆ VÀ CÁI NHÌN THỰC TẾ, NHIỀU NGƯỜI TRẺ ĐÃ KHAI THÁC CÁC THẾ MẠNH SẴN CÓ Ở ĐỊA PHƯƠNG ĐỂ HIỆN THỰC HÓA Ý TƯỞNG KHỞI NGHIỆP CỦA MÌNH, TRONG HÀNH TRÌNH PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG HƠN.

Đồng chí TÔ VIẾT HIỆP, Bí thư Đảng ủy xã Lâm Bình Khởi nghiệp số tại quê hương

ĐỀU khiến chúng tôi trân trọng nhất trước đây là làm sao giữ chân lao động trẻ, thì nay, chính các em đã tự tìm ra lời giải từ nền kinh tế số. Sự năng động, nhiệt huyết của tuổi trẻ đã biến những giá trị sinh hoạt bản địa - từ việc dựng nhà, nấu ăn đến kỹ năng sinh tồn - thành “đặc sản” thu hút trên không gian mạng. Khởi nguồn từ năm 2018 và bùng nổ trong đại dịch Covid-19, đến nay toàn xã có khoảng 100 kênh YouTube, TikTok. Sự hình thành các “làng YouTuber” tại Khau Cau,

Phiêng Mơ, Lũng Giêng không chỉ mang lại thu nhập ấn tượng từ vài chục đến hàng trăm triệu đồng mỗi tháng cho nhiều gia đình, mà còn tạo ra một hệ sinh thái khởi nghiệp mới. Nhằm tiếp sức cho thanh niên, sắp tới chúng tôi sẽ chính thức ra mắt “Làng sáng tạo nội dung số Lâm Bình”. Đây sẽ là không gian kết nối, hỗ trợ kỹ năng bài bản, giúp người trẻ tự tin làm giàu trên chính quê hương, đồng thời quảng bá mạnh mẽ bản sắc địa phương vươn xa.

Đồng chí HOÀNG THẾ HANH, Phó Bí thư Tỉnh đoàn Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp

THỜI gian qua, các cấp bộ Đoàn triển khai hiệu quả Chương trình “Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp”, tổ chức hàng chục lớp tập huấn khởi nghiệp thu hút trên 25.000 lượt thanh niên tham gia. Qua đó, từng bước nâng cao kiến thức, kỹ năng, giúp đoàn viên mạnh dạn xây dựng và phát triển các mô hình kinh tế. Đến nay, toàn tỉnh có hơn 100 hợp tác xã do thanh niên làm chủ, hơn 400 sản phẩm OCOP của thanh niên được đưa lên sàn thương mại điện tử; áp dụng mã số vùng trồng và truy xuất nguồn gốc cho hơn 90% sản phẩm chủ lực, tạo mức tăng trưởng doanh thu trực

tuyến từ 20 - 30% mỗi năm. Thời gian tới, Tỉnh đoàn tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động đồng hành, hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp theo hướng thực chất, bền vững; tăng cường kết nối với các chuyên gia, doanh nhân trẻ, tổ chức tư vấn hướng dẫn, tạo ra ý tưởng khởi nghiệp; phối hợp với các ngành, địa phương tạo môi trường thuận lợi về cơ chế, nguồn vốn. Đặc biệt là định hướng vai trò kinh tế số, trang bị kiến thức, kỹ năng số, giúp thanh niên đưa sản phẩm lên môi trường số để tiếp cận thị trường rộng lớn; đồng thời đẩy mạnh ứng dụng khoa học - công nghệ, nâng cao chất lượng sản phẩm, giúp thanh niên tự tin lập thân, lập nghiệp.

Đồng chí LÝ THỊ HẢI HIỀN, Trưởng phòng Lao động và việc làm, Sở Nội vụ Lan tỏa ý chí khởi nghiệp

TOÀN tỉnh hiện có trên 1,2 triệu người trong độ tuổi lao động, trong đó lứa tuổi thanh niên chiếm trên 60%. Hiện nay, tại những miền quê còn nhiều khó khăn, có những thanh niên âm thầm “nhóm lửa” khởi nghiệp. Bằng tình thân dẫn thân, sáng tạo và khát vọng làm giàu chính đáng, họ đang góp phần thắp lên sức sống mới cho vùng quê còn nhiều gian khó. Không ồn ào, không phô trương, những người trẻ ấy lặng lẽ tạo ra giá trị, chứng minh rằng quê hương không phải là nơi để rời đi, mà hoàn toàn có thể

trở thành điểm tựa để bắt đầu những hành trình lớn. Câu chuyện của họ không chỉ là hành trình lập nghiệp, mà còn là biểu tượng cho tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám vượt qua giới hạn của bản thân - những người đang góp phần viết tiếp tương lai cho những miền quê đang chuyển mình từng ngày.

Chị BẾ DIỆU LINH, thôn Tân Lập, xã Tân Trào Mong được tiếp sức

TỐT nghiệp chuyên ngành Quản lý văn hóa, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội tháng 8-2025, tôi trở về quê hương Tân Trào, đồng sáng lập Công ty TNHH Dịch vụ và Du lịch Tân Trào, mang theo khát vọng làm du lịch từ chính vốn văn hóa bản địa.

Là người con quê hương cách mạng, tôi hiểu từng nếp nhà, câu chuyện lịch sử và phong tục bản địa. Việc được đào tạo đúng chuyên ngành giúp tôi tự tin hơn khi bắt tay vào khởi nghiệp. Nhưng nguồn vốn hạn chế, kinh nghiệm vận hành doanh nghiệp còn mỏng, kỹ năng kết nối thị trường và chuyển đổi số vẫn là khoảng trống lớn. Bởi vậy, những người trẻ về quê khởi nghiệp như tôi mong được tạo điều kiện tiếp cận vốn ưu đãi, đào tạo sâu hơn về quản trị, marketing và có cơ hội tham gia các mạng lưới du lịch chuyên nghiệp. Khi được tiếp sức, chúng tôi thêm tự tin khởi nghiệp, góp phần đánh thức tiềm năng du lịch quê hương một cách bền vững.

Anh NGUYỄN XUÂN TIẾN, thôn Lũng Càng - Phong Quang, phường Hà Giang 2 Gó “nút thắt” cho mô hình nông nghiệp hiện đại

VỚI mong muốn phát triển nông nghiệp theo hướng hiện đại, tôi đã mạnh dạn đầu tư hơn 500 triệu đồng xây dựng mô hình sản xuất ứng dụng công nghệ 4.0 trên diện tích hơn 2.800 m². Hiện nay, tôi trồng các loại cây như dưa lưới, dưa lê Bạch Ngọc, dưa chuột, ớt ngọt và dâu tây trong nhà lưới, đồng thời áp dụng hệ thống tưới nhỏ giọt, kiểm soát nhiệt độ, độ ẩm tự động. Bước đầu, mô hình mang lại hiệu quả tích cực, sản phẩm sạch, chất lượng ổn định và được thị trường đón nhận. Tuy nhiên, để duy trì và mở rộng quy mô, tôi vẫn gặp không ít khó

khăn, đặc biệt là hạn chế về nguồn vốn và kiến thức, kỹ thuật chuyên sâu. Việc tiếp cận các tiến bộ khoa học công nghệ còn nhiều rào cản, từ thiếu thông tin đến cơ hội được tập huấn, chuyển giao kỹ thuật bài bản. Tôi rất mong nhận được sự quan tâm, hỗ trợ từ các cấp, ngành và chính quyền địa phương trong việc tiếp cận nguồn vốn ưu đãi, chuyển giao công nghệ, cũng như kết nối thị trường tiêu thụ. Đây sẽ là động lực quan trọng để tôi tiếp tục theo đuổi và phát triển nông nghiệp công nghệ cao theo hướng bền vững.

ĐẤT VÀ NGƯỜI XỨ TUYÊN

Độc đáo thổ canh hốc đá

■ BIỆN LUẬN

KHÍ HẬU KHÔ HẠN, ĐỊA HÌNH HIỂM TRỞ, ĐẤT ĐẠI KHAN HIẾM VÀ DỄ BỊ RỬA TRỜI... LÀ NHỮNG KHẮC TÍNH CỦA SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP. NHƯNG CỘNG ĐỒNG CÁC DÂN TỘC TRÊN CAO NGUYÊN ĐÁ ĐỒNG VĂN KHÔNG BỎ CUỘC, HỌ MIỆT MÀI TÌM CÁCH CHINH PHỤC THIÊN NHIÊN ĐỂ MƯU SINH, ĐÚC KẾT KINH NGHIỆM LÂU ĐỜI VÀ TRI THỨC BẢN ĐỊA, SÁNG TẠO NÊN PHƯƠNG THỨC CANH TÁC ĐỘC ĐÁO, GỌI LÀ THỔ CANH HỐC ĐÁ.

Người Mông xã Đồng Văn canh tác trên nương đá.

Phương thức sản xuất "Độc nhất vô nhị"

SÁNG sớm, khi sương mù còn bắt đầu những đường cây nương, núi cao, ông Vàng Mí Chá, xã Đồng Văn đã dắt theo bò vàng lên nương. Mảnh nương của ông tuy có rộng về diện tích nhưng lại là "trận đồ" đá tai mèo sắc lẹm, những khoảng đất, hốc đất xen lẫn giữa rừng đá. Theo sau ông, bà Vương Thị Nhìu và những người con với lưng gùi, tay cuốc, bắt đầu một ngày lao động trên đá.

Ở khoảnh đất rộng, ông Chá bắt đầu những đường cây nương. Chiếc cây của người Mông là một tuyệt tác của sự thích nghi, thân cây chắc khỏe, lưỡi cây hình tam giác, nhỏ, hơi cong lượn, được rèn từ loại thép tốt để chống lại sự va đập với đá và dễ dàng lướt đi trên đá. Con bò vàng của người Mông cũng được rèn luyện từ nương đá, có thể trạng to lớn, dễ dàng, khéo léo đi qua những kẽ đá theo điều khiển của chủ dù dưới ánh nắng và van hiem nguy bởi đá.

Ông Chá kể: "Khi sinh ra và lớn lên đã thấy ông bà, bố mẹ làm nương trên đá, con trai người Mông ai cũng biết xếp đá trên đá. Những chỗ đá cao, ít đất thì gùi đất đổ vào hốc đá mà trồng ngô, có chỗ dốc thì phải xếp đá thành nương để mưa không rửa trôi đất".

Người vùng cao chất phác, họ kể về cuộc mưu sinh của mình

một cách tự nhiên như vốn nó phải thế; nhưng dưới góc nhìn của nông học hiện đại, thổ canh hốc đá là lời giải khoa học cho bài toán sinh tồn tại vùng hệ sinh thái đá với đặc thù. Với địa hình chủ yếu trên 80% là núi đá, độ dốc lớn, khả năng giữ nước và đất rất kém. Nước mưa rơi xuống sẽ nhanh chóng thoát qua các khe nứt, mang theo lớp đất mặt quý giá. Để khắc phục, đồng bào đã sáng tạo ra kỹ thuật "tạo đất". Họ gùi từng gùi đất nhỏ đổ đầy vào các hốc đá, biến mỗi hốc đá thành một "ô canh tác" độc lập. Đá lúc này không còn là trở lực mà trở thành vật điều tiết nhiệt độ, giữ độ ẩm ít ỏi và chắn gió cho cây trồng. Đây là phương thức canh tác chỉ riêng có trên Cao nguyên đá Đồng Văn.

Toàn bộ quy trình canh tác trên nương đá gần như không thể cơ giới hóa, buộc con người phải duy trì hình thức lao động thủ công. Công đoạn tra hạt ngô thường do phụ nữ đảm nhận. Họ đổi công làm việc theo nhóm nhỏ, người đi đầu cuốc đất trong hốc đá, người tiếp theo tra hạt ngô giống, người đi sau lấp đất. Giống được trồng ở đây chủ yếu là giống ngô bản địa, chịu hạn, chịu rét tốt. Để tối ưu hóa nguồn đất ít ỏi, đồng bào áp dụng kỹ thuật xen canh chặt chẽ, ngô trồng chính, xen kê là rau, dưa chuột, bí và cải. Lớp thực vật phủ kín mặt đất này không chỉ tăng thu nhập mà còn là "màng bọc" hữu hiệu hạn chế xói mòn. Chính sự

mi, kiên trì trong từng thao tác đã biến những vùng đá xám thành nương ngô xanh mượt, nuôi sống bao thế hệ cư dân miền biên viễn.

Bảo tồn di sản

Với phương thức canh tác độc đáo, năm 2014, tri thức thổ canh hốc đá chính thức được công nhận Di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia. Sự ghi nhận này không chỉ mang ý nghĩa tôn vinh một kỹ thuật canh tác, mà còn khẳng

Những nương ngô vươn lên xanh tốt từ lòng đá.

định giá trị văn hóa của tri thức bản địa. PGS.TS Nguyễn Chiến Thắng (Viện Nghiên cứu châu Âu) từng nhận định: "Nói đến Cao nguyên đá Đồng Văn là phải nhắc tới tri thức sử dụng di sản địa chất của người dân. Thổ canh hốc đá, hàng rào đá... chính là sự thích ứng sáng tạo đến mức kinh ngạc". Quả thực, tại đây đã hình thành một "nền văn hóa đá" toàn diện. Đá hiện diện trong mọi ngõ ngách đời sống, đá che chắn cho người khi sống và ôm ấp người khi nằm xuống.

Đặc biệt, phương thức canh tác này luôn gắn liền với hệ thống "nông lịch" bản địa và các nghi lễ quan trọng như Lễ cúng thần rừng, Lễ cầu mưa, Lễ mừng cơm mới, Lễ hội Lồng Tồng, Lễ Gầu tào và cả những món ăn mang hồn cốt của xứ đá như mèn mèn, bánh ngô, rượu ngô, bánh Tam giác mạch. Tất cả hòa quyện tạo nên một chỉnh thể văn hóa nông nghiệp bền vững của vùng cao. Chính sự hòa quyện giữa lao động, tín ngưỡng và sinh hoạt cộng đồng đã nâng thổ canh hốc đá vượt khỏi phạm vi sản

xuất đơn thuần, trở thành Di sản văn hóa.

Tuy nhiên, trong bối cảnh toàn cầu hóa và biến đổi khí hậu ngày càng khắc nghiệt, việc bảo tồn di sản này đang đứng trước những thách thức mới. Các chuyên gia văn hóa khẳng định, bảo tồn thổ canh hốc đá khác với bảo tồn văn hóa thông thường bởi đây là tri thức bản địa đang được người dân thực hành mỗi ngày, vì vậy bảo tồn phải gắn liền với sinh kế của cộng đồng. Những năm qua, tỉnh đã chủ trương lồng ghép canh tác truyền thống với du lịch cộng đồng, du khách đến đây có thể tham quan, trải nghiệm phương thức canh tác miền đá, chiêm ngưỡng sự kỳ diệu của bàn tay con người, góp phần nâng cao thu nhập cho người dân.

Bên cạnh đó, tình đầy mạnh số hóa tri thức bản địa, ghi chép lại các kỹ thuật chọn giống, canh tác, các nghi lễ liên quan và giữ gìn nghề truyền thống như nghề đúc lưỡi cày, nghề nấu rượu ngô, ẩm thực mèn mèn... như những di sản vô tình trong hệ sinh thái thổ canh hốc đá ■

GIẢI THOẠI

Vịnh cái kẹo mằm

BÀI thơ Vịnh cái kẹo mằm là một trong những câu chuyện thú vị nhất mình chứng cho cái "ngông" có bản lĩnh và tư duy khác biệt của Nguyễn Công Trứ ngay từ khi còn là một hàn sĩ.

Trong một kỳ thi Hương, khi các sĩ tử khác đang mải mê bàn luận về triết lý, sách vở một cách khô khan, hoặc than vãn về sự cực nhọc của lễu chông, Nguyễn Công Trứ lại quan sát một bà hàng kẹo mằm bên ngoài trường thi. Sự lựa chọn đề tài "cái kẹo mằm" - một thứ quà quê rẻ tiền, bình dân vốn bị coi là thấp kém, không xứng tầm với chốn của Khổng sân Trình. Tuy nhiên, ông đã dùng chính thứ tâm thường đồ để chuyển tải một triết lý nhân sinh cao cả: Càng mát càng dai, càng nhai càng ngọt/Đợi đến mùa xuân cho mằm nó mọc lên..."

Để có được cái kẹo mằm ngọt thanh, người ta phải ủ mằm lúa mạch, nấu lợn cày, điều

này ám chỉ quãng thời gian "mài kinh nấu sừ", chịu đựng nghèo khó của ông không phải là vô ích, mà là sự tích tụ nội lực.

Cái kẹo mằm nhìn bề ngoài giản đơn nhưng "càng nhai càng ngọt". Đó là ẩn dụ cho cốt cách của người quân tử: không phô trương thanh thế bên ngoài mà chú trọng vào giá trị thực học và đạo đức bên trong. Hình ảnh "đợi đến mùa xuân" chính là niềm tin sắt đá vào việc gặp thời vận. Với Nguyễn Công Trứ, đi thi không phải để cầu vinh hoa cho bản thân, mà là để chờ một "mùa xuân" của đất nước để ông có thể thi thố tài năng. Qua hình ảnh cái kẹo mằm, ông khẳng định mình là một "mằm sống" đang đợi ngày vươn mình thành đại thụ. Việc ông đỗ Đạt sau này (Thủ khoa năm 1819) chỉ là hệ quả tất yếu của một quá trình bền bỉ.

HẢI YẾN (Sưu tầm)

Hẹn em ngày nhật thực

■ THU PHƯƠNG

Trong dòng chảy điện ảnh đương đại, “Hẹn em ngày nhật thực” của đạo diễn Lê Thiện Viễn hiện lên tựa một nốt trầm êm ái. Không phô trương kỹ xảo hay khiến cưỡng tạo kịch tính, tác phẩm nhẹ nhàng neo đậu vào lòng người bằng chất thơ của một hoài niệm dờ dang. Sự hòa quyện tinh tế giữa ngôn ngữ hình ảnh giàu tính tạo hình và diễn xuất tiết chế đã mở ra một không gian cảm xúc đặc biệt trong khoảnh khắc giao hòa nhật - nguyệt.

Đạo diễn Lê Thiện Viễn - tác giả của “Hẹn em ngày nhật thực”.

Ngược về thập niên 1990

GHI dấu ấn mạnh mẽ từ khi công chiếu cuối tháng 3-2026, “Hẹn em ngày nhật thực” vẫn duy trì sức hút tại hệ thống rạp trên toàn quốc, chinh phục khán giả bằng lối kể chuyện giàu tính tự sự và chiều sâu cảm xúc. Bộ phim mở ra bằng một lát cắt giàu tính biểu tượng: Thiên Ân (Đoàn Thiên Ân) - cô gái Công giáo đứng trước ngưỡng cửa bước vào đời sống tu hành. Thế nhưng, phía sau lớp áo dòng là một trái tim chưa nguôi những rung động trần thế. Chính điểm xuất phát ấy đã đặt nhân vật vào thế giằng co nội tâm, trở thành trục xoay cho toàn bộ mạch phim.

Từ hiện tại, câu chuyện chậm rãi rẽ nhánh, đưa người xem ngược dòng ký ức về những năm đầu thập niên 1990. Đó là xóm đạo Trà Mây yên ả, nơi đời sống còn giản đơn, thiếu vắng Internet và chiếc tivi vẫn là vật xa xỉ. Trong không gian ấy, mỗi tình đầu của Ân và Thiên (Khương Lê) nảy nở tự nhiên, trong trẻo. Họ yêu nhau bằng những điều nhỏ bé: Một cuộc gặp tình cờ, một món quà tự tay làm, những buổi hẹn hò lãng lẽ.

Nhưng cũng chính từ đây, khác biệt tôn giáo hiện lên như một ranh giới vô hình, không bùng nổ thành xung đột, nhưng âm thầm bào mòn tình yêu qua định kiến, kỳ vọng gia đình và những lựa chọn tương chừng đúng đắn. Câu chuyện vì thế không tìm đến kịch tính, mà lắng sâu vào những xung đột nội

Tiểu Chúng viện Làng Sông (Quy Nhơn) - bối cảnh tu viện giàu chất điện ảnh phim.

tâm, nơi mỗi quyết định đều để lại một vết xước âm ỉ. Điểm đáng chú ý trong cách kể của đạo diễn Lê Thiện Viễn là sự tiết chế. Ông không buộc ép yêu phải chiến thắng, cũng không đẩy đức tin vào thế đối lập. Cách tiếp cận này giúp bộ phim thoát khỏi lối mòn “đúng - sai”, mở ra một không gian suy tư để khán giả tự đối thoại với chính mình.

Với nền tảng của một nhiếp ảnh gia, đạo diễn Lê Thiện Viễn đã kiến tạo một thế giới giàu tính tạo hình. Những gam màu ấm, ánh sáng bàng lãng như phủ một lớp sương ký ức lên từng khung hình. Làng quê Trà Mây hiện lên với mái ngói nâu đỏ, cánh

đồng lúa chín, những chuyến xe dò rong ruổi, quán chè đầu ngõ với ánh đèn chớp chồn. Các chi tiết mỹ thuật, từ cuốn tiêu thuyết ở vàng đến tấm poster minh tinh dán trên tường không chỉ tái hiện bối cảnh, mà còn trở thành “chất liệu ký ức”, góp phần nuôi dưỡng cảm xúc cho câu chuyện.

Nhưng giá trị của phim không dừng lại ở vẻ đẹp hoài niệm. Xung đột được đẩy lên cao khi tình yêu phải đối diện với bức tường vô hình của gia đình và niềm tin. Mỗi quan hệ giữa Ân, Thiên và bác sĩ Hải (Thanh Sơn) trở thành tâm điểm của một cuộc giằng xé nội tâm dữ dội, nơi chữ hiếu và khát vọng hạnh

phúc cá nhân luôn đối nghịch. Ở đó, nhân vật bà Hoa (Nghệ sĩ Nhân dân Lê Khanh) trở thành điểm nhấn đặc biệt. Bà không phải phản diện, mà là hiện thân của một thế hệ mang theo những tổn thương quá khứ, dùng sự nghiêm khắc và niềm tin để bảo vệ con theo cách của mình.

Một trong những điểm đắt giá nhất của bộ phim nằm ở cách nhân vật Thiên lựa chọn. Câu nói: “Anh sẽ cưới em nhưng không phải bằng cách này” trở thành khoảnh khắc lặng mà sâu, khi tình yêu được đặt ngang với phẩm giá. Yêu không phải là giữ lấy, mà biết dừng lại đúng lúc để không làm tổn thương người mình yêu.

Bản tình ca của ánh sáng và bóng tối

Giá trị của một tác phẩm điện ảnh không dừng lại ở những tràng pháo tay khi rạp sáng đèn, mà được đo bằng độ ngân vang trong tâm trí người xem khi họ bước ra đời thực. “Hẹn em ngày nhật thực” đã chạm tới tầng sâu ấy, khi câu chuyện không khép lại trên màn ảnh mà tiếp tục sống trong những suy ngẫm, đối thoại và chiêm nghiệm của khán giả.

Ngay trong giới chuyên môn, bộ phim nhận được sự đồng cảm đáng chú ý. Nhà phê bình Lê Hồng Lâm nhìn nhận đây là một câu chuyện tình đầu “thuần khiết”, dù sức chạm đến những tầng sâu nội tâm. Ở góc độ sáng tạo, đạo diễn Vũ Ngọc Đăng lại nhấn mạnh chất “trong sáng, lãng mạn và ngây thơ” -

những yêu
tình cảm
ảnh ngày
hiệu ứng

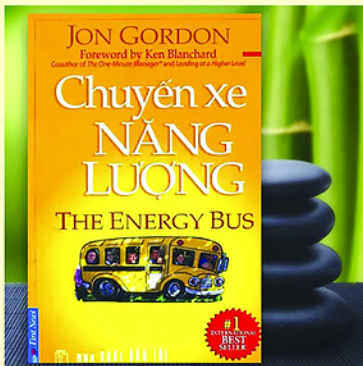
Tại T
giải trí th
những lớp
Nguyễn T
Hà Giang
chính là
của bộ ph
mặt trắng
riêng, chỉ
ngắn ngủi
yêu giữa
cuộc gặp
dài, bởi h
biệt, bị n
gia đình”.

Từ góc
ngoài ý n
vấn, trở t
tâm của c
khuyết, m
phần sâu
Điều gì t
giữ lại, đ
bỏ. Đó c
tối để nh
sáng giờ r
thức. Bón
lại là phé

Cùng
Văn Hải,
những co
mình, ma
nhất, nh
mình. Gi
trắng rồi
đạo vốn
Thiên và
sự buông
hết yêu, n
lại là cách
hơn”. Cờ
Sơn bộc
chuyện đ
những đi
được quy
lúc chúng
hiện tại và
cần thiết”.

“Hẹn
gắng làm
vấn khiến
không tác
lại dư âm
sức mạnh
chỉ kể m
người soi
vùng sáng

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

Cuốn sách như lời nhắc người đọc sống có ý thức hơn để phát triển bản thân.

Chuyến xe năng lượng

■ NGỌC BÍCH

CÓ những ngày, ta bước lên “chuyến xe” của đời mình mà không hề để ý rằng nó đang chạy về đâu. Mọi thứ cứ trôi theo quán tính: công việc, những mối quan hệ, cả cảm xúc cũng dần trở nên mệt mỏi. Chuyến xe năng lượng của Jon Gordon cho thấy có những trạng thái như thế, khiến người đọc dừng lại, nghĩ khác đi, và sống khác đi.

Cuốn sách kể những câu chuyện về George, một người đàn ông đang rơi vào khủng hoảng vì công việc bế tắc, gia đình trục trặc và tình thần suy sụp. Một ngày, xe anh bị hỏng và buộc phải đi xe buýt. Tại đây, anh gặp Joy, một nữ tài xế luôn tràn đầy năng lượng tích cực. Chính những chuyến xe này đã thay đổi cuộc đời George.

Chiếc xe buýt xuất hiện mang ý nghĩa như một ẩn dụ đẹp: cuộc đời là một chuyến xe, và mỗi người dù muốn hay không vẫn đang ngồi trên đó.

Nhân vật người lái xe Joy không phải kiểu nhân vật lớn lao, nhưng lại có sức lan tỏa kỳ lạ. Sự tích cực của Joy không ồn ào, không giáo điều, mà giống như một thứ năng lượng âm ỉ, đủ để sưởi ấm những người xung quanh.

Joy đã giúp George định vị lại bản thân, biết sống tích cực hơn, tin vào mục tiêu đã chọn và biết chọn những người đồng hành tốt.

Có một ý tưởng trong sách khiến người đọc suy nghĩ, đó là phải quyết định ai được lên xe của mình. Nghe có vẻ đơn giản, nhưng thực tế lại không dễ. Chúng ta thường giữ lại những mối quan hệ khiến mình mệt mỏi, chỉ vì ngại thay đổi. Chúng ta cho phép những suy nghĩ tiêu cực tồn tại, chỉ vì đã quen với chúng. Nhưng nếu coi cuộc đời là một chuyến xe, thì việc lựa chọn hành khách chính là việc quan trọng nhất. Bởi người trường

thành không phải là người biết bỏ b

Cuộc sống luôn thiếu những ngày người đọc sẽ không khách trên xe, mà b

Nếu có lúc nào hết năng lượng, mà vì bạn quyết định hưởng đ

“Chuyến xe nà người đọc sống có hơn việc đang man

Tran trong hơn, m chính mình không?

tu tổ làm nên một không gian
hiếm hoi giữa bối cảnh điện
cảnh thiên về tiết tấu nhanh,
mạnh.

uyên Quang, vượt lên giá trị
ống thường, bộ phim mở ra
nghĩa giàu chiêm nghiệm. Bà
Thị Lối, cựu giáo chức phường
l nhìn nhận: “Ăn dự nhật thực
điểm tựa tư tưởng quan trọng
im. Trong tự nhiên, mặt trời và
vận hành trên những quỹ đạo
giao cắt trong khoảnh khắc
của nhật thực toàn phần. Tình
Ấn và Thiên cũng vậy - một
gỡ rục rờ nhưng không kéo
thuộc về những thế giới khác
lần cách bởi đức tin và kỳ vọng

c nhìn ấy, “nhật thực” vượt ra
nghĩa của một hiện tượng thiên
nhanh ẩn dụ cho hành trình nội
on người. Khi ánh sáng bị che
bị người buộc phải đối diện với
thẳm nhất của chính mình:
tức sự quan trọng, điều gì cần
tiểu gì phải chấp nhận buông
tình là hành trình đi qua vùng
in ra giá trị của ánh sáng. Ánh
mở hạnh phúc, khơi dậy sự tình
tối gần với mất mát nhưng
đầu của lòng tin và bản lĩnh.
Chúng cảm nhận, anh Đặng
xã Thái Bình cho rằng: “Có
n người bước vào cuộc đời
ang theo thứ ánh sáng rục rờ
ng vĩnh viễn không thuộc về
ống như trong nhật thực, mặt
cũng phải rời đi để trả lại quỹ
có cho vạn vật, tình yêu của
Ấn cũng kết thúc bằng một
tay đẩy từ tế, không phải vì
mà vì hiểu rằng giữ lại đôi khi
là làm tổn thương nhau sâu sắc
n chỉ Lý Thị Thắm, xã Trung
bạch: “Không phải mọi câu
vào cần một cái kết trọn vẹn. Có
đẹp vì chúng đang dở. Hiểu
luật của “nhật thực” cũng là
ta biết trân trọng khoảnh khắc
đã đủ can đảm để buông tay khi

em ngày nhật thực” không có
người xem phải khóc, nhưng
nhiều người rơi nước mắt;
ra những cú sốc, nhưng lại để
đài lâu. Và có lẽ, đó chính là
kỳ diệu của điện ảnh: Không
lại câu chuyện, mà giúp mỗi
đi đầu học cách cảm lái, kể cả
g - tối của cuộc đời ■

người có thêm nhiều thú, mà
những gì không còn phù hợp.
có những áp lực và không
ệ. Nhưng với cuốn sách này,
còn ngồi yên như một hành
đi đầu học cách cảm lái, kể cả
run.
đó bạn cảm thấy mình đang
không phải vì cuộc đời quá
đã quên mình chính là người
của chuyện xe.
ng lượng” như một lời nhắc
ý thức hơn về bản thân, để ý
g năng lượng gì vào một cuộc
m tìm điều gì đến người khác.
mình có đang tự làm cạn kiệt

Sức bật của phong trào Vovinam

■ GIANG LAM

Đề cao rèn luyện sức khỏe và ý chí kỷ luật, Vovinam (Việt Võ Đạo) đang ngày càng thu hút đông đảo học sinh trên địa bàn tỉnh tham gia tập luyện. Từ bước đi đầu tiên vào năm 2014, phong trào đến nay đã lan tỏa rộng khắp với hơn 20 câu lạc bộ. Môn võ truyền thống của dân tộc đang từng bước khẳng định sức hút, vừa tạo môi trường giáo dục thể chất bổ ích, vừa đóng góp những tấm huy chương thiết thực tại các giải đấu toàn quốc.

Phong trào rộng khắp

RA đời năm 1938 do Sáng tổ Nguyễn Lộc sáng lập, Vovinam được xây dựng trên nền tảng võ vật cổ truyền Việt Nam, chất lọc tinh hoa võ thuật thế giới. Môn võ này mang đặc trưng bởi các đòn thế, binh khí phong phú và đặc biệt là hệ thống “đòn chân tấn công” sắc bén. Tuy nhiên, hơn cả việc rèn luyện thể chất, Vovinam chú trọng hun đúc “Vô đạo”, tinh thần tự hào dân tộc và ý chí quật cường. Hiện nay, môn võ đã vươn tầm quốc tế, hiện diện tại hơn 60 quốc gia.

Dù có bề dày lịch sử và sức lan tỏa mạnh mẽ trên cả nước, nhưng trước năm 2014, Vovinam gần như vắng bóng trong các hoạt động thể thao phong trào tại Tuyên Quang. Sự chuyển biến chỉ thực sự bắt đầu khi võ sư trẻ Đặng Xuân Duyệt đưa môn võ này về phát triển tại quê hương. Lớp chiêu sinh đầu tiên được mở tại xã Hàm Yên với võ vắn khó khăn. Chia sẻ về những ngày đầu “khai hoang”, võ sư Đặng Xuân Duyệt bộc bạch: “Lúc mới mở lớp, ngoài việc thiếu thốn sân bãi, cơ sở vật chất, cái khó nhất là làm sao để người dân hiểu và yêu thích môn võ này. Vovinam yêu cầu thể lực tốt, sự phối hợp chân tay nhịp nhàng để nhào lộn, xoay ngã, phi người... Đôi khi sự khó luyện nên tháng đầu tiên rất ít người đăng ký. Dù vậy, tôi luôn tự nhủ từ con số 1 lên số 10 còn hơn từ 10 xuống 1, nên chỉ 1 học sinh tôi vẫn dạy. Khi thấy được sự biến chuyển về sức khỏe và tác phong kỷ luật của người tập, phụ huynh mới tin tưởng và

học viên dần tìm đến đông hơn”.

Nhờ sự kiên trì bám lớp và phương pháp huấn luyện bài bản, Vovinam dần khẳng định được sức hút. Đến nay, bức tranh phong trào toàn tỉnh đã thay đổi tính hoa võ thuật hiện diện của hơn 20 câu lạc bộ (CLB) và hơn 600 võ sinh thường xuyên tập luyện.

Sức bật của Vovinam Tuyên Quang đến từ việc đưa võ thuật vào học đường và gắn kết với phong trào Đoàn Thanh niên cơ sở. Nhờ hưởng đi này, hàng loạt CLB đã được thành lập, phủ sóng từ các trường phổ thông, các xã như Phù Lưu, Yên Phú, Bạch Xa... cho đến hệ thống Trường Dân tộc Nội trú và lan rộng mạnh mẽ ra nhiều địa bàn vùng cao, biên giới. Em Trần Đăng Tố Uyên, một võ sinh gần bó lâu năm và từng đoạt huy chương toàn quốc, chia sẻ: “Học Vovinam không chỉ giúp chúng em rèn luyện sức bền, sự dẻo dai mà còn thấm nhuần tinh thần tôn sư trọng đạo. Ở môi trường tập thể, đặc biệt là với học sinh, võ thuật dạy chúng em tính kỷ luật, biết đoàn kết, bảo vệ nhau và nuôi dưỡng ý chí không bao giờ bỏ cuộc trước khó khăn”.

Chính sự thay đổi rõ rệt từ thể chất đến nhận thức của người trong cuộc đã chứng minh: Vovinam không chỉ là một môn thể thao đơn thuần, mà đang thực sự trở thành một môi trường rèn luyện nhân cách, lối sống tích cực cho thanh thiếu niên trên toàn tỉnh.

Tạo sân chơi chuyên nghiệp

Để phong trào có tính chiều sâu, chuyên nghiệp, những người làm chuyên môn đã chủ động

Một trận đấu tại Giải Vovinam mở rộng huyện Hàm Yên năm 2025.

xây dựng hệ thống giải đấu từ cơ sở, tạo môi trường cọ xát liên tục cho các võ sinh. Từ những sân chơi phong trào ban đầu như Giải Vovinam huyện Chiêm Hóa (2019), huyện Hàm Yên (2020), hệ thống thi đấu dần được nâng cấp thành giải mở rộng thường niên (2022 - 2024) và gần đây nhất là Giải Vovinam xã Hàm Yên năm 2025.

Chính “lò luyện” cơ sở này đã phát hiện, bồi dưỡng nhiều nhân tố xuất sắc, mạnh dạn vươn ra đấu trường quốc gia và gặt hái thành tích ấn tượng. Bằng vàng thể thao học đường của tỉnh thời gian qua liên tục gọi tên các võ sinh Vovinam. Tiêu biểu phải kể đến tấm Huy chương Vàng của Ma Phúc Việt Anh và Huy chương Bạc của Nguyễn Yên Nhi tại Giải Thể thao học sinh Phổ thông toàn quốc năm 2025. Cùng với đó là Huy chương Đồng của Trần Đăng Tố Uyên (Giải Thể thao học sinh toàn quốc 2025) và Lương Ngọc Thành (Hội khỏe Phù Đổng toàn quốc 2024, Giải Thể thao học sinh toàn quốc 2025).

Đóng góp vào thành công của phong trào là đội ngũ huấn luyện viên nhiệt huyết gồm: võ sư Đặng Xuân Duyệt, Nguyễn Văn Tạng, Phạm Văn Luân, Phạm Văn Tuấn, Hoàng Đức Hỷ...

Nói về phong trào Vovinam Tuyên Quang, Võ sư Nguyễn

Một giờ học của các học sinh Trường THCS Tân Yên, xã Hàm Yên.

Tấn Nghĩa, Phó Chủ tịch Liên đoàn Vovinam Việt Nam chia sẻ: “Phong trào ở Tuyên Quang phát triển tốt và có nề nếp là nhờ nỗ lực chung của cả một tập thể. Đội ngũ huấn luyện viên địa phương làm việc rất trách nhiệm, bài bản và yêu nghề. Sự đoàn kết, chịu khó bám lớp, bám trường của các anh em chính là yếu tố giúp phong trào đi lên từ cơ sở”.

Không dừng lại ở những giải đấu quy mô nhỏ hay thành tích cá nhân, phong trào Vovinam Tuyên Quang đang hướng tới một bước ngoặt lớn trong công tác tổ chức. Chia sẻ về dự định sắp tới, võ sư Đặng Xuân Duyệt tiết lộ: “Nhằm tạo ra một sân chơi chuyên nghiệp và quy mô hơn, chúng tôi đang tích cực chuẩn bị các điều kiện để phối hợp tổ chức Giải Vovinam Báo và phát thanh, truyền hình tỉnh, dự kiến khởi tranh vào tháng 7 tới đây”.

Với nền tảng vững chắc từ lực lượng võ sinh đông đảo, sự tận tâm của đội ngũ huấn luyện viên và những định hướng phát triển rõ ràng, phong trào Vovinam Tuyên Quang đang đứng trước cơ hội bứt phá mạnh mẽ. Sự lớn mạnh của môn võ này không chỉ rèn luyện thể chất, ý chí cho thế hệ trẻ mà còn đóng góp tích cực vào bảng thành tích thể thao của địa phương ■

Vời vợi Nghĩa Lĩnh

■ Truyện ngắn: NGUYỄN XUÂN HÙNG

HÒÀI lặng lẽ bước dọc dưới chân truyền thuyết và ý nghĩa lịch sử về thời Vua Hùng dựng nước. Vùng đất này có chín mươi chín quả núi tương trưng cho chín chín con voi nhìn về một hướng trong truyền thuyết về Vua Hùng ở núi Nghĩa Lĩnh. Trong đó, có một con voi nhìn về phía Bắc bị chém đầu do vua nghĩ rằng voi phản nghịch, nhưng con voi này chính là cảnh giới quân giặc từ phương Bắc cho Vua Hùng dựng dân gian truyền tụng đến ngày nay.

Bầu trời tháng Ba mùa xuân nắng ấm. Phía lưng chừng núi Hạ hoa xoan tím - loài hoa "đặc sản" của vùng Trung du phía Bắc, cùng với hoa ban trắng xen lẫn hoa ban đỏ khoe sắc tươi thắm về lên bầu trời Trung du bức họa thiên nhiên trong nắng chiều yên bình quyến rũ.

Kỷ ức đưa Hoài trở lại những hồi ức kỷ niệm hơn ba mươi năm về trước khi còn là cậu bé học sinh Phổ thông ở vùng núi Nghĩa Lĩnh này. Ngày ấy, nhà Hoài nghèo lắm, bởi mẹ Hoài là bà mẹ đơn thân nuôi con, bà lại bị cận thị nặng từ nhỏ rất khó khăn trong lao động đồng áng. Ngoài giờ học, Hoài phải giúp mẹ mọi công việc từ cấy hái, gieo mạ, xáo xối cây rau màu trong vườn, sợ nhất là khi phải đi tát nước lúa bằng gàu giai lên ruộng bậc thang trên cao, phải kéo hai người mà mẹ ốm thì Hoài rất lo lắng. Nếu để chậm đến hôm sau hết lịch bơm nước thì ruộng lúa khô hạn mất. Những lúc này Hoài đều nhớ đến Liên cùng xóm. Liên học sau Hoài hai lớp dáng nhỏ nhắn nhanh nhẹn nhiệt tình, có đôi mắt trong veo và có tâm hồn lãng mạn. Mỗi khi Hoài nhờ giúp đỡ việc gì thì luôn được Liên nhận lời giúp đỡ kịp thời. Nhà Liên cách hai xóm xếp nhưng vẫn đi chung con đường cái quan của làng, nên hai người vẫn gặp nhau mỗi khi đi học cùng trường. Mẹ Liên là cô giáo Hoa làm giáo viên Mầm non trường làng. Cô giáo Hoa hòa đồng, có tính thương người. Thấy hoàn cảnh mẹ con Hoài khó khăn, cô thường giúp đỡ sách vở, quần áo cũ. Mỗi khi đi chợ về, cô Hoa thường hay cho mẹ Hoài rau quả cô mua từ chợ. Cô luôn dặn Hoài phải chăm chỉ học hành, chỉ có con đường học hành mới nhanh thoát nghèo bền vững. Còn bố Liên là chú Thu - chồng cô Hoa, quê ở Thanh Hóa đóng quân ở một đơn vị kỹ thuật công binh của Quân khu Hai. Chú Thu khỏe mạnh chịu khó làm mọi việc giúp gia đình mỗi khi tranh thủ qua nhà. Cô Hoa tốt bụng là thế nhưng không may, sinh ra em Liên lại mắc bị bệnh xương thủy tinh vô cùng vất vả và hệ số sinh tỷ lệ lại gây xương. Chú Thu phải xin phục vụ để giúp cô Hoa. Lương giáo viên Mầm non eo hẹp của cô Hoa không đủ tiền thuốc men cho con gái, nên cô chú nhận thêm đất thúng đầu khó làm, cấy

Minh họa: BÍCH NGỌC

chỉ chắc ăn một vụ về cải tạo thả cá kết hợp cấy lúa nhưng giá nông sản thấp lại bấp bênh nên kinh tế vẫn eo hẹp.

Tuy cuộc sống đạm bạc nhưng vợ chồng cô Hoa, chú Thu rất tốt bụng thương người, ai khó khăn trong xóm chú đều hay xốc vác giúp đỡ. Thấy hoàn cảnh mẹ con Hoài như vậy, chú rất thương tình và hay giúp đỡ Hoài, cả việc phải đi học phụ huynh thay mẹ Hoài. Chú thường căn dặn Hoài: Cháu phải cố gắng học thật tốt sau này thoát ly để giúp mẹ cháu có cuộc sống tốt, và hơn nữa là giúp quê hương. Nghe lời chú Thu căn dặn, Hoài luôn cố gắng học tập và thi đỗ vào Trường Đại học Kinh tế quốc dân. Sau khi tốt nghiệp loại giỏi, Hoài thi tuyển đỗ vào một doanh nghiệp xây dựng ở Hà Nội, rồi lần lượt được bổ nhiệm lên phó phòng, trưởng phòng kinh doanh, khi còn chưa đến ba mươi tuổi, còn chưa lập gia đình. Với đức tính khiêm tốn chăm chỉ cộng với sự giỏi giang, Hoài được Lê Minh con gái Tổng Giám đốc Công ty mới tốt nghiệp Đại học Ngoại thương say đắm, sau gần hai năm tìm hiểu, họ nên duyên vợ chồng.

Thoảng chốc đã gần ba mươi năm, Hoài đã trở thành người đàn ông trung niên với gia sản giàu có. Giờ đây anh muốn trở về quê để lập nghiệp, mở doanh nghiệp sản xuất theo chính sách khuyến khích thu hút của tỉnh trồng cây dược liệu và cây lấy gỗ chế biến giấy cho học sinh kết hợp mở khu du lịch trải nghiệm sản vật rừng.

Quê anh thuộc xã Hi Cương dưới chân núi Nghĩa Lĩnh - nơi có hệ thống Đền thờ Vua Hùng, đền thờ Mẫu Âu Cơ, đền Trung, đền Thượng, có đền Giếng... nước trong vắt hằng ngày công chúa Tiên Dung và công chúa Ngọc Hoa thường soi gương rửa mặt - nơi anh gắn bó một tuổi thơ khó nhọc nhưng bao kỷ niệm êm đềm với Liên một người bạn gái cùng xóm.

Hoài lặng lẽ từng bước chậm chậm trên đường làng với miên man ký ức

xã và khảo sát địa hình để triển khai dự án trồng cây dược liệu nơi đây và làm khu du lịch trải nghiệm với sản phẩm rừng. Anh không ở lại lâu được. Cuối giờ anh về Hà Nội. Tranh thủ thời gian thả bộ chút.

Núi Nghĩa Lĩnh là nơi gắn bó tuổi thơ của Hoài với bao nhọc nhằn khổ nhưng cũng đậm đà tình nghĩa của những người dân chân chất thật thà nơi đây sẵn sàng nhường cơm sẻ áo. Từ ngày anh bước chân về trường đại học, đến lúc ra trường, đây là lần về thứ hai anh cùng các chuyên gia kỹ thuật của công ty về khảo sát kỹ thuật thực địa để đầu tư dự án trồng cây dược liệu và cây lấy gỗ kết hợp du lịch trải nghiệm có quy mô hàng chục ha với giá trị đầu tư hàng nghìn tỷ đồng. Nơi đây có độ cao vừa phải so với mặt biển, khí hậu quanh năm khá mát mẻ rất phù hợp với giống cây mà anh đang dự định trồng.

Núi Nghĩa Lĩnh với vẻ màu xanh kia chứa bao huyền thoại về thời Vua Hùng dựng nước - nơi có ông voi quay đầu ngược về một hướng, khiến vua hiểu nhầm tưởng phản bội mà trảm đầu, nhưng sau này người đời mới được chúa trời linh báo, mới biết voi kia luôn một lòng cùng đàn voi bảo vệ nhà vua, hướng về nguồn cội...

*

Hoài thả bộ lặng lẽ trong chiều dưới chân núi Nghĩa Lĩnh đầy hoa xuân rực rỡ sắc màu và hương thơm. Anh hình dung với chính sách thu hút doanh nghiệp trong nước và sự tạo điều kiện thuận lợi của lãnh đạo tỉnh và địa phương cùng sự quyết tâm của anh và bạn bè, chỉ vài ba năm nữa nơi đây sau khi được đầu tư bài bản, sẽ là một địa chỉ sản xuất cây dược liệu tiềm năng và khu du lịch trải nghiệm hiện đại kỳ thú.

Mỗi dịp Giỗ Tổ vào tháng Ba âm lịch hằng năm, Nhà nước tổ chức lễ hội, du khách muôn phương hội tụ về chiêm bái ngưỡng vọng Lăng Vua Hùng; chiêm bái Mẹ Âu Cơ sinh ra bọc trứng một trăm người con, sau đó năm mươi người lên rừng năm mươi người xuống biển thời dựng nước; đền Thượng nơi Vua Hùng thực hiện các nghi lễ tế trời cầu dân an, nước thịnh; đền Trung - nơi vua Hùng họp các lạc tướng, lạc thần bàn việc nước; chiêm ngưỡng đền Giếng - nơi hai nàng công chúa Tiên Dung và Ngọc Hoa con Vua Hùng thường đến gội đầu soi gương chải tóc... Và được trải nghiệm du lịch thiên nhiên kỳ thú dưới bóng mát rừng cây bản địa, được nghe róc róc rất âm thanh rừng cây vọng với tiếng chim muông và hương rừng trong gió thoảng mùa xuân thật tuyệt đẹp.

Và khu du lịch dưới chân núi Nghĩa Lĩnh có những cây rừng cổ thụ và những cánh rừng trồng mới sẽ tạo việc làm cho hàng trăm con em người dân nơi đây vào làm việc ổn định cuộc sống lâu dài bền vững. Hoài sẽ đón mẹ con Liên vào làm việc lâu dài để ổn định cuộc sống.

Núi Nghĩa Lĩnh trong chiều với vẻ một màu xanh tươi quyến rũ ■

xưa cũ thốn thức ùa về. Bất chợt có tiếng chào:

- Anh Hoài!

Giật mình Hoài quay lại: Ở kia Liên. Thiêng thật. Anh vừa nghĩ đến em.

- Nhìn anh từ xa e cứ ngỡ sợ nhận nhầm. Liên nói.

Đôi má đỏ lùn ra trắng ngày nào rung rinh trong Hoài nhưng anh đã thấy một cô Liên rất khác và hỏi: Anh khác quá hả em.

- Anh khác lắm. Đẹp trai. Lịch sự. Anh vừa về quê à? Để gần hai mươi năm rồi mới gặp lại anh. Gia đình anh tốt à?

Hoài đáp: Anh có hai cháu đang học đại học.

- Ui vui quá, em chúc mừng anh nhé. Liên vui vẻ.

- Em cuộc sống và gia đình thế nào?

Nghe Hoài hỏi, cô ngoảnh mặt khẽ nói: Em vẫn tốt anh à. Em lấy chồng có hai cháu. Cháu trai lớn làm công nhân ở quê, con gái nhỏ đang học năm cuối phổ thông.

- Thế là ổn rồi.

- Vâng ạ.

- Này, chân em sao vậy?

- Em bị tai nạn giao thông và thành tật đã hơn mười năm.

- Ôi vậy hả. Cô Hoa và chú Thu bố mẹ em vẫn khỏe chứ.

Liên ngoảnh mặt quay đi im lặng. Mẹ em mới mất được hai năm. Em chỉ còn bố ở cùng em. Cũng nhờ bố mà em mới đỡ vất vả. Bởi, sau khi em bị tai nạn thì chồng em ly hôn em lấy vợ khác rồi...

Nghe Liên nói, lòng Hoài quặn thắt. Đời người thật vô thường.

Anh nghĩ tới một cô Liên ngày xưa bé nhỏ, nhí nhảnh hay cười nói, sống có tình thương người, vậy mà lại chịu những oan trái nghiệt ngã thế này.

Bỗng Liên hỏi: Anh còn ở quê lâu không? Khi nào rảnh em mời anh qua nhà em chơi.

- Anh hẹn về làm việc với lãnh đạo

MAI NAM THẮNG

Thư cùng
"Lính xe Trường Sơn"

Thời "xe dọc Trường Sơn đi cầu nước"
Chúng em đã số chứa chào đời
Ngày các bác lườn rừng Tây Nam,
ngược biên cương phía Bắc
Chúng em nhiều đứa vẫn nằm nôi...

Hào khí cha anh "lính xe" một thời
Chúng em giữ gìn, phát huy, phấn đấu
"Yêu xe như con, quý xăng như máu"
"Đánh địch mà đi", xốc tới tiền phương!

Ôi những tháng năm ngang dọc chiến trường
Xe không kính không phải vì không có kính (*)
Vẫn chắc vô-lăng, đèn gầm bằng trọng điểm
Lửa địch bao phen ha hả tiếng cười (*)

Nay chúng em không thể được các bác ơi
"Giữ tốt, dùng bền, an toàn, tiết kiệm"
Quản lý xe bằng phần mềm mẫu biểu
Khai thác tốt, bền - hệ số năng cao...

"Bảo đảm an toàn" gồm 2 mục tiêu:
Tham gia giao thông, canh phòng cháy nổ
Tiết kiệm - An toàn, hữu cơ gần bó
Cải tiến kỹ thuật, hợp lý quy trình...

Nếu chẳng may kính vỡ mất rồi(*)
Thì phải thay ngay, kéo ra đường bị phạt
Lại mang tiếng lính Hậu cần - Kỹ thuật
Mắc lỗi với cha anh "lính xe Trường Sơn"

Khắc phục xong xuôi nào kính, nào gương
Sơn, nắn mũi xe, thùng xe mới công
Lại hồi hả quay vòng, tăng chuyển
Bởi trong xe có một trái tim (*)

"Lính xe a-công" lại tiếp bước cha anh!
.....
(*) Phong thơ Phạm Tiến Duật

Minh họa: ĐỨC TRẦN

NGUYỄN ĐỨC BÁ

Chờ hạ vào mơ

Hoa nắng vương tóc em
Long lanh ngời đôi mắt
Những chim hoa trong vắt
Rơi xuống dòng sông xanh
Hạ về nhánh bằng lăng
Bên trời màu tím biếc
Nụ tình yêu thao thiết
Chạm ngàn tia nắng hoa
Phượng thắm ngày tháng hạ
Rơi trên vai em gầy
Bồng bênh sợi tóc mây
Nghiêng trong chiều giọt nắng
Đi qua miền hạ trắng
Mây ngàn trôi lững lờ
Nắng vương đầy nỗi nhớ
Ru tình nồng đắm say...

Minh họa: NGỌC AN

NGUYỄN HỮU DỤC

Cặp mẹ ngày 30/4

Mẹ!
Ngày ba mươi tháng Tư
Những giọt nước mắt còn sót lại
Thấm vào vai con

Như giọt sữa cuối cùng
Ngày con đổ hồn
Khóa tiếng khóc chào đời
Là tiếng mẹ à ơi

Từng giọt sữa nhọc nhằn chất chiu khó nhọc
Giọt nước mắt
Trên lưng cày lặn mồ hôi mằn mằn
Tháng Ba chưa về, tháng Tám gọi nhau

Hạt cơm công cụ sắc củ khoai
Miếng ngon phần con từng bữa
Con lớn khôn
Trong trai sản bàn tay mẹ

Mắt mẹ hằn lên những dấu chân chim
Đời mẹ nổi chìm
Nâng cho con vững bước
Con hiểu ngày con đi xa

Mẹ đã khóc
Khóc: cho mỗi ngày xa ngăn lại
Khóc mỗi khi nghe tiếng súng dập dồn
Khóc trông ngày chiến thắng gần hơn

Ba mươi tháng Tư
Mẹ là Tổ quốc non sông
Khi con về
Mẹ âu cơ ôm hôn tất cả

Giọt sữa đầu tiên
Giọt nước mắt cuối cùng
Con thấy mình trong lòng mẹ còn nhỏ bé
Khi chặng đường còn dài...
Con có mẹ! Mẹ ơi.

NGUYỄN DOÃN VIỆT

Gói giùm ta một khoảng trời

Phượng hồng đỏ nắng đầy sân
Vòm cây ra rã ve ngân gọi hè.

Vòng xe nối những vòng xe
Trường tan lồi cũ ai về bằng khuâng.

Dưới tà áo biếc thanh tân
Mất nhưng vỡ một khoảng ngân tuổi mơ.

Hàng cây quen tự bấy giờ
Có còn vương chút đại khờ đầu đây.

Chưa thương nỗi nhớ đã đầy
Chưa xa đã cách tháng ngày hạ ơi

Gói giùm ta một khoảng trời
Một khoảng lòng với đầy với nỗi niềm.

...

ĐẾN VỚI BÀI THƠ HAY

Dáng đứng Việt Nam

Anh ngã xuống đường băng Tân Sơn Nhất
Nhưng Anh gương đứng lên từ súng trên xác trực thăng
Và Anh chết trong khi đang đứng bắn
Máu Anh phun theo lửa đạn cầu vồng.
Chợt thấy anh, giặc hết hoảng xin hàng
Có thằng sụp xuống chân Anh tránh đạn
Bởi Anh chết rồi nhưng lòng đang cầm
Vẫn đứng đàng hoàng nổ súng tiến công
Anh tên gì hồi Anh yêu quý
Anh vẫn đứng lặng im như bức thành đồng
Như đôi dép dưới chân Anh giẫm lên bao xác Mỹ
Mà vẫn một màu bình dị, sáng trong
Không một tấm hình, không một dòng địa chỉ
Anh chẳng để lại gì cho riêng Anh trước lúc lên đường
Chỉ để lại cái dáng-đứng-Việt-Nam tạc vào thế kỷ:
Anh là chiến sỹ Giải phóng quân.
Tên Anh đã thành tên đất nước
Ôi anh Giải phóng quân!
Từ dáng đứng của Anh giữa đường băng Tân Sơn Nhất
Tổ quốc bay lên bát ngát mùa xuân.

LÊ ANH XUÂN

BÀI thơ *Dáng đứng Việt Nam* của thi sĩ - liệt sĩ Lê Anh Xuân là một trong những tác phẩm hay nhất của văn học thời kỳ chống Mỹ. Bài thơ đã tạc nên chân dung bất tử của người lính Bộ đội Cụ Hồ. Đọc lại bài thơ hôm nay, khi đất nước đã đi qua những mùa xuân thanh bình, ta vẫn thấy vẹn nguyên sức nóng của một thời hoa lửa và những giá trị nhân văn xuyên suốt lịch sử, hiện tại đến tương lai.

Bài thơ ra đời từ một nguyên mẫu có thật trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân Mậu Thân 1968. Giữa đường băng Tân Sơn Nhất khét mùi thuốc súng, người chiến sĩ giải phóng quân đã ngã xuống, nhưng không phải trong tư thế nằm co quắp mà là "gương đứng lên từ súng trên xác trực thăng".

Cái chết của Anh mang vẻ đẹp bi tráng đến sống sờ: "Máu Anh phun theo lửa đạn cầu vồng". Hình ảnh "cầu vồng" vốn tượng trưng cho hy vọng, cho sự kết nối giữa đất và trời, nay lại được tạo nên từ chính máu xương của người lính.

Điểm chạm xúc động nhất của bài thơ nằm ở những dòng: "Không một tấm hình, không một dòng địa chỉ/ Anh chẳng để lại gì cho riêng Anh trước lúc lên đường". Đây chính là đặc điểm chung của hàng vạn người con đất Việt đã ra đi mà không để lại danh tính. Sự hy sinh của Anh mang tính tuyệt đối vì nó hoàn toàn vô tư, không vụ lợi.

Trong xã hội hiện đại hôm nay, khi chúng ta đôi khi quá chú trọng vào cái "tôi" cá nhân, bài thơ là một lời nhắc nhở nhẹ nhàng mà sâu sắc về lòng vị tha. "Đôi dép bình dị" của Anh giẫm lên xác Mỹ chính là biểu tượng của sự chiến thắng giữa cái thiện và cái ác, giữa đạo lý và cường quyền. "Dáng đứng" ấy đã trở thành một cột mốc văn hóa, nhắc nhở thế hệ hôm nay rằng: Hòa bình không phải là điều ngẫu nhiên, mà là sự tích tụ của những hy sinh thầm lặng, không tên.

Khổ thơ kết thúc bằng một hình ảnh kỳ vĩ: "Từ dáng đứng của Anh giữa đường băng Tân Sơn Nhất/ Tổ quốc bay lên bát ngát mùa xuân". Lê Anh Xuân đã nhìn thấy sự chuyển mình của lịch sử ngay trong khoảnh khắc hy sinh. Dáng đứng ấy là bệ phóng để Tổ quốc bay cao.

Thông điệp về tương lai trong bài thơ rất rõ ràng. Chúng ta không sống để chìm đắm trong đau thương hay hận thù, mà sống để hiện thực hóa ước vọng của những người đã ngã xuống. Viết tiếp câu chuyện hòa bình hôm nay chính là việc mỗi người tự tạo cho mình một "dáng đứng" trong lao động, sáng tạo và bảo vệ chủ quyền. Đó là dáng đứng của một Việt Nam tự cường, hội nhập nhưng vẫn giữ trọn hồn cốt "bình dị, sáng trong" như đôi dép cao su năm nào.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Độc bản tượng Mẫu Âu Cơ thờ tại Cung Cấm (Thượng cung) của ngôi đền.

Dải lụa đào ở Đền Mẫu Âu Cơ

■ DUY ANH

Đền Mẫu Âu Cơ (Phú Thọ) thờ người Mẹ của muôn dân đất Việt, nhân vật huyền thoại gắn với truyền thuyết Cha Rồng, Mẹ Tiên trong tâm thức của người Việt. Ngôi đền cổ kính có dải lụa đào lớn vương từ ngọn cây đa cổ thụ xuống đến trước sân đền, luôn hồng tươi rực rỡ qua mưa nắng hàng nghìn năm.

Truyền thuyết "con Rồng cháu Tiên"

TỤC truyền rằng, nàng Âu Cơ là "tiên nữ giáng trần", không chỉ rất xinh đẹp, "so hoa hoa biết nói, so ngọc ngọc ngát hương" mà còn chăm đọc chữ, giỏi đàn sáo, tinh thông âm luật nên thường được gọi là "Đệ nhất tiên thiên công chúa".

Sau khi kết duyên với Lạc Long Quân - con trai của Kinh Dương Vương, nàng Âu Cơ sinh hạ một bọc trứng, nở thành một trăm người con.

Một ngày, thấy các con đã lớn khôn, Lạc Long Quân nói với Âu Cơ: "Ta là giống Rồng, nàng là giống Tiên, tuy khí âm dương hợp lại mà thành trăm con, nhưng chung hợp thật khó vì dòng giống bất đồng". Nói rồi, bèn chia 50 người theo mẹ lên núi, 50 người theo cha xuống biển, chia nước ra để cai trị lưu truyền dài lâu.

Trong 50 người con theo mẹ thì người con cả lên nối ngôi vua, lấy niên hiệu Hùng Vương thứ nhất, đặt tên nước là Văn Lang, đóng đô ở Phong Châu.

49 người con tiếp theo Mẹ lên rừng, đến trang Hiền Lương, trấn Tây Sơn (Hạ Hòa, Phú Thọ ngày nay), thấy ba bể sông nước uốn quanh lung linh bóng núi, đất đai màu mỡ, cỏ cây hoa lá tốt tươi, là nơi hội tụ của cá chim, muông thú; Mẹ Âu Cơ liền chọn nơi này làm chốn dừng chân và cho khai khẩn đất hoang, lập thôn ấp, dạy dân cấy lúa trồng dâu, nuôi tằm dệt vải.

Từ đó vùng đất này trở nên trù phú, vạn vật tốt tươi.

Sự tích dải lụa đào

Truyền thuyết kể rằng, khi thấy các con đã trưởng thành, trang ấp đã trù phú đẹp tươi; ngày 25 tháng Chạp năm Nhâm Thìn, Mẹ Âu Cơ thay xiêm áo, giũ lại dải khăn lụa đào và theo các Tiên nữ bay về trời. Mẹ cố bay thật thấp để nhìn thấy con cháu và nơi ở lần cuối, rồi thả dải khăn lụa đào vương trên cây đa cổ thụ.

Dải lụa đào tại Đền Mẫu Âu Cơ vẫn rực rỡ, thắm tươi như tình Mẹ tự muôn đời, kết nối con cháu Lạc Hồng.

Chỗ mẹ thả dải khăn lụa đào sau này được người dân trong vùng dựng lên ngôi miếu phụng thờ, đời đời hương khói thờ để tưởng nhớ công lao của Mẫu Âu Cơ.

Năm 1456 Vua Lê Thánh Tông niên hiệu Hồng Đức sai Giám Quốc Sư đến Hiền Lương phong sắc và cấp 30 quan tiền tôn tạo miếu thờ Mẫu Âu Cơ. Cũng chính từ thời gian này tên gọi đền Mẫu Âu Cơ đã thay thế miếu thờ Mẫu Âu Cơ.

Trải qua nhiều thế kỷ, đặc biệt dưới các triều thời Lê và thời Nguyễn, ngôi đền được trùng tu, tôn tạo, trở thành trung tâm thờ Mẫu quan trọng của vùng Trung du Bắc Bộ.

Kiến trúc đền mang đậm phong cách truyền thống với bố cục "nội công ngoại quốc". Từ nghi môn bước vào là tiền tế, trung điện và hậu cung đặt tượng thờ Mẫu. Các hàng mục chủ yếu làm bằng gỗ lim, mái lợp ngói cổ, các chi tiết chạm khắc rồng, phượng, hoa lá tinh xảo. Đền nằm trong thế đất "tọa sơn hướng thủy", phía sau tựa đồi, phía trước hướng ra dòng nước, tạo nên không gian vừa linh thiêng vừa hài hòa với thiên nhiên.

Đền Mẫu Âu Cơ còn lưu giữ nhiều đạo sắc phong quý của các triều đại phong kiến. Qua đó, Mẹ

Âu Cơ được tôn vinh là "Quốc Mẫu", "Thượng đẳng thần", khẳng định vị thế đặc biệt trong đời sống tâm linh người Việt. Những sắc phong ấy không chỉ có giá trị lịch sử mà còn phản ánh sự ghi nhận của nhà nước phong kiến đối với tín ngưỡng thờ Mẫu - một di sản văn hóa bền vững.

Dải lụa đào buông mềm từ ngọn đa cổ thụ đến trước ngôi đền vẫn luôn hiện hữu qua nhiều thế kỷ, gợi nhắc nhớ về Quốc Mẫu và bọc trăm trứng - cội nguồn của dân tộc và ước vọng về bình an, no ấm và sự che chở của người mẹ. Trong tín ngưỡng thờ Mẫu, sắc đỏ còn tượng trưng cho sức sống, cho tình máu tử bao dung, bền bỉ qua thời gian.

Mỗi dịp Giỗ Tổ Hùng Vương, hành trình lễ Tổ của triệu triệu người con đất Việt không chỉ dừng lại ở Khu di tích lịch sử Đền Hùng mà còn hướng về đền Mẫu Âu Cơ để tưởng nhớ và tri ân Quốc Mẫu.

Những ngày này, đền Mẫu Âu Cơ đón dòng người hành hương trong không khí trang nghiêm, thành kính. Dải lụa đào vẫn rực rỡ, thắm tươi như tình Mẹ tự muôn đời, như sợi dây kết nối quá khứ và hiện tại, kết nối con cháu Lạc Hồng với Quốc Mẫu, giữ gìn ước nguyện bình an, no ấm và nuôi dưỡng tâm hồn người Việt qua bao thế hệ ■

XEM GIỜ ĐÂU?

Đông đảo người dân về dự Đại lễ Giỗ Tổ Hùng Vương.

HAI ngày cuối tuần 25 và 26/4, khán giả có thể hòa mình vào không khí tâm linh của Đại lễ Giỗ Tổ Hùng Vương. Trên sóng TTV và tại Lotte Cinema Tuyên Quang cũng tiếp tục có nhiều bộ phim hấp dẫn, đáp ứng nhu cầu thưởng thức, giải trí của khán giả trong dịp cuối tuần.

Đại lễ Giỗ Tổ Hùng Vương 10/3 Âm lịch (tức vào Chủ nhật 26/4 Dương lịch).

TTV Tuyên Quang

- 8h: Bản di chúc kỳ lạ - Tập 36, 37.
- 10h30: Mẹ chồng tối nay ăn gì - Tập 15, 16.
- 12h00: Cây trầu không - Tập 29, 30.
- 18h00: Phượng Tù Hoàng - Tập 35, 36.
- 22h20: Cuộc chiến sắc đẹp - Tập 20.
- 22h20: Gia đình số 1 - Tập 1.

CẢNH TRỰC

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Trên 189 triệu đồng hỗ trợ em Hoàng Lý Minh Khôi

■ MINH THỦY

CHUYÊN mục Nhịp cầu nhân ái của Báo Tuyên Quang ngày 18-4-2026, đăng bài viết "Cậu học trò hồn mê sâu cần được giúp đỡ", đã nhận được sự quan tâm, chia sẻ của đông đảo bạn đọc và các nhà hảo tâm trên cả nước.

Đến nay, em Hoàng Lý Minh Khôi, lớp 7B, Trường THCS Ý La, cư trú tổ dân phố Tân Hà 17, phường Minh Xuân, tỉnh Tuyên Quang đã nhận được tổng số tiền hỗ trợ trên 189 triệu đồng. Trong đó, thông qua chuyên mục Nhịp cầu nhân ái và Facebook cá nhân của phóng viên Minh Thủy đã kêu gọi, tiếp nhận trên 28,5 triệu đồng tiền mặt; cán bộ, giáo viên, phụ huynh học sinh Trường THCS Ý La và tập thể lớp 7B, 7C ủng hộ trên 109 triệu đồng; tập thể cán bộ, giáo viên, học sinh Trường THCS Hồng Thái hỗ trợ 35 triệu đồng; cùng nhiều bạn bè, mạnh thường quân chuyển qua tài khoản của anh Hoàng Văn Hải (bố em Khôi) với số tiền trên 17 triệu đồng.

Hiện em Hoàng Lý Minh Khôi đang được điều trị tại Khoa Nhi, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Tuyên Quang, sức khỏe có chuyển biến tích cực, dần hồi phục.

Báo và Phát thanh, Truyền hình Tuyên Quang trân trọng cảm ơn các cơ quan, đơn vị, nhà hảo tâm đã quan tâm, sẻ chia, chung tay giúp đỡ em Hoàng Lý Minh Khôi vượt qua bệnh tật ■

Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang trao tiền hỗ trợ cho em Hoàng Lý Minh Khôi, lớp 7B, Trường THCS Ý La, phường Minh Xuân.

Diệp tử tế

“Cơm treo” nửa đêm

Những phần ăn được đóng gói cẩn thận, thuận tiện cho người nhận mang đi trong đêm.

TỐI đến, khi nhiều hàng quán đã đóng cửa, tại một góc nhỏ ở địa chỉ 372/19 tỉnh lộ 10, phường Bình Trị Đông, TP.HCM vẫn sáng đèn. Nơi đó, những phần ăn nóng hổi được chuẩn bị đều đặn mỗi đêm, không phải để bán, mà để trao đi.

Người ta gọi đó là “bếp cơm treo”, nơi giữ lửa cho những phận đời mưu sinh trong “thế giới đêm” của thành phố.

Chị Huệ Tâm (38 tuổi, quê ở Vĩnh Long), thường được mọi người gọi thân mật là Ốc, đã gắn bó với công việc thiện nguyện hơn 10 năm. Mỗi ngày, chị Tâm đăng thực đơn lên mạng xã hội, ví dụ một phần bán canh 15.000 đồng. Người muốn ủng hộ có thể mua “treo” vài phần. Số tiền này không chỉ dùng để nấu đúng số phần đã đặt mà chị còn tận dụng phần lỗi, cộng thêm tiền túi để nấu thêm hàng chục, thậm chí hàng trăm suất ăn miễn phí.

Những ngày ít người ủng hộ, chị vẫn không để bếp nguội. “Không có tiền nhiều thì mình nấu cháo thịt, cháo huyết. Ít cũng được, miễn có cái cho bà con ăn”, chị chia sẻ.

Đề có những suất ăn tưởng chừng đơn giản ấy là cả một quá trình chuẩn bị kéo dài nhiều giờ. Từ khoảng 14h - 15h mỗi ngày, chị Tâm đã bắt đầu sơ chế, nấu nướng. Đến 21h, bếp bắt đầu phát suất ăn. Nhưng thực tế, công việc không dừng lại ở đó. Có những đêm, chị thức đến 3h, 4h sáng để phục vụ những người đến muộn.

Chính sự thấu hiểu này khiến “bếp cơm treo” trở thành một nơi đặc biệt, nơi lòng tốt được trao đi một cách tinh tế, không làm tổn thương lòng tự trọng của người nhận.

Trạm sạc tri thức

NĂM 2017, giữa nhịp sống hối hả của Hà Nội, một góc phòng trọ khiêm tốn đã mở cửa đón những vị khách đặc biệt, những người trẻ khao khát đọc sách nhưng chưa đủ điều kiện để sở hữu chúng. Người sáng lập D Free Book là anh Hoàng Quý Bình, một cựu sinh viên Đại học Bách khoa Hà Nội, bắt đầu với 300 cuốn sách cá nhân, cùng một ý nghĩ đơn giản “sách nằm yên là sách chết”.

Không có mô hình kinh doanh, không lợi nhuận, cũng không kỳ vọng lớn lao ban đầu, D Free Book vận hành dựa trên niềm tin và sự tự giác. Người đến chỉ cần chọn sách, đọc tại chỗ hoặc mang về, không cần đăng ký phức tạp hay đặt cọc. Thứ duy nhất “bắt buộc” là ý thức giữ gìn và trả lại sách.

Gắn bó với thư viện suốt 4 năm, Lương Thị Thu Trang, một cựu sinh viên Trường Đại học Y Hà Nội, không giấu được xúc động khi nhắc đến nơi này.

Từ một ý tưởng nhỏ, dự án dần lan tỏa. Những người đến đọc bắt đầu mang theo sách của mình để chia sẻ. Những người chưa từng quen biết trở thành bạn đọc, rồi thành cộng sự. Sau nhiều năm, không gian ấy đã phát triển thành hai cơ sở tại Hà Nội với hơn 10.000 đầu sách thuộc nhiều lĩnh vực: văn học, lịch sử, khoa học, kỹ năng sống...

Không chỉ là một thư viện, D Free Book dần trở thành “trạm sạc tri thức”, nơi người trẻ tìm lại sự tập trung, tìm thấy cảm hứng học tập, và quan trọng hơn, tìm thấy một cộng đồng.

Lương Thị Thu Vân, người đã gắn bó với thư viện suốt 6 năm, là một minh chứng rõ nét. Ban đầu, cô đến đây chỉ vì tò mò tham gia lớp học guitar miễn phí. Nhưng rồi, từ những lần mượn sách “cho biết”, cô dần hình thành thói quen đọc.

Sau gần một thập kỷ, D Free Book không dừng lại ở việc cho mượn sách. Nhiều hoạt động cộng đồng đã được tổ chức, lớp học miễn phí, chia sẻ kỹ năng, giao lưu văn hóa... Tất cả đều hướng đến mục tiêu chung là xây dựng một môi trường học tập mở và nhân văn.

Giữa một thành phố đang phát triển nhanh chóng, nơi mọi thứ dường như được đo bằng giá trị vật chất, sự tồn tại của một thư viện như thế là điều đặc biệt. Không biển hiệu hào nhoáng, không quảng cáo rầm rộ, D Free Book vẫn âm thầm tồn tại và phát triển, nhờ vào những con người tin vào giá trị của tri thức và sự tử tế.

ĐỨC HẢI (Tổng hợp)

TẢN VĂN

Khoảng trời không mùi khói súng

TÔI sinh ra khi mặt đất đã thôi rùng mình bởi những trận bom, khi những hố cá nhân ngoài đầu ngõ đã được phủ sa bồi đắp và cỏ xanh che kín những vết thương của thời gian. Thế hệ chúng tôi, những đứa trẻ lớn lên trong hòa bình, thường mặc định sự bình yên là một điều hiển nhiên như hơi thở, như nắng mai hay dòng nước chảy. Nhưng khi nhìn vào đôi mắt thăm thẳm của cha mỗi dịp tháng Tư về, hay chạm vào đôi bàn tay gầy guộc của bà vẫn run run nâng niu một tấm kỷ vật cũ, tôi mới nhận ra: Cái “hiển nhiên” ấy thực chất là một gia tài được chất chiu từ muôn vàn những mất mát lặng thầm.

Lòng biết ơn trong tôi không bắt đầu từ những pho sử dày cộp, mà nảy nở từ những hình ảnh nhỏ bé đến thất lòng. Đó là một chiếc ba lô sờn cũ nằm im lìm nơi góc tủ, là một tấm giấy báo tin đã ngả màu vàng ứa những vằn ven nguyên mùi của sự đợi chờ, là cảm giác hụt hẫng khi nhìn vào tấm ảnh thờ người bác mà tôi chưa bao giờ được một lần gọi tên. Có một sợi dây linh thiêng cháy trong huyết quản chúng tôi, những đứa trẻ chưa từng biết vị đắng của cơm độn hay nỗi ám ảnh của làn khói bom. Để hôm nay tôi có thể thong dong giữa phố thị đèn hoa, tự do viết những dòng thơ về tình yêu và

cái đẹp, đã có những người trai tuổi đôi mươi ngày ấy gửi lại thanh xuân nơi rừng sâu núi thẳm, gửi lại cả những giấc mơ giảng đường dang dở để đổi lấy bình yên cho đất mẹ.

■ THIÊN THANH

Minh họa: XUÂN ĐỨC

Hơn nửa thế kỷ sau ngày đất nước giải phóng, tôi vẫn thường tự hỏi, có bao nhiêu lá thư chưa kịp gửi về cho người thương đã mãi nằm lại trong túi áo những người lính trẻ? Có bao

nhiều người mẹ đã tiễn con đi bằng nụ cười và ở lại đợi con bằng cả một đời lặng lẽ bên khung cửa? Sự hy sinh ấy lớn lao đến mức mọi ngôn từ đều trở nên chông chênh, mọi lời cảm ơn đều dường như không đủ sức nặng. Chúng tôi mang trong mình một món nợ ân tình sâu nặng, là món nợ nhắc ta phải sống sao cho xứng đáng với những linh hồn đã hóa thân vào mây trắng, vào cỏ cây và vào hình hài sông núi.

Mỗi sớm mai thức dậy, nhìn bầu trời cao rộng không mùi khói súng, nhìn những đứa trẻ tung tăng đến trường với màu áo trắng tinh khôi, lòng tôi lại trào dâng một niềm xúc động khôn nguôi. Hòa bình hôm nay không chỉ là sự vắng bóng của tiếng đại bác, mà là sự tiếp nối của những ước mơ mà cha anh từng phải gác lại. Chúng tôi tri ân quá khứ không bằng những giọt nước mắt bi lụy, mà bằng khát vọng dựng xây đất nước, bằng sự tử tế trong cách đối đãi giữa người với người. Cảm ơn một dải non sông đã liền một dải, cảm ơn những người anh hùng đã hóa thân vào đất đá để chúng tôi hôm nay được sống một cuộc đời trọt ươm, được tự do yêu thương và được mơ những giấc mơ lớn lao dưới khoảng trời xanh bình yên ■

Không chỉ sở hữu cảnh sắc thiên nhiên bình yên, thôn Khuổi Xoan (xã Minh Quang) còn là nơi lưu giữ trọn vẹn những mạch ngầm văn hóa độc đáo của người Dao Tiền. Đến đây, du khách sẽ được hòa mình vào nhịp sống của người dân bản địa qua những nghi lễ mời rượu nồng hậu, thi tài thổi thùa và những lễ hội truyền thống đậm bản sắc của người Dao Tiền.

Nghề thủ sếp ong truyền thống đặc sắc.

Khuổi Xoan rợn rợn trông hội.

Mạch ngầm văn hóa ở Khuổi Xoan

■ Phóng sự ảnh: NGUYỄN CHÍNH

Phụ nữ Dao Tiền rạng rỡ với trang sức bạc.

Một điệu múa truyền thống của người Dao Tiền.

MÓN NGON CUỐI TUẦN

Bánh cuốn phố cổ

■ TIẾN CHIẾN

khiet mà không hề ngây mớ, dậy mùi thơm của hành lá, mùi tàu và những lát chả quế đậm đà.

Khi thưởng thức, thực khách không chấm mà thả trọn miếng bánh vào bát nước canh đang tỏa khói, để từng thớ bánh ngấm trọn vị ngọt của xương. Một chút tiêu rừng tẻ nhẹ cùng vài lát măng ớt, rắc chén cay nồng sẽ là nốt nhạc cuối cùng hoàn thiện bản hương vị độc bản này. Cảm giác lớp vỏ bánh mềm mượt tan ngay đầu lưỡi, hòa cùng vị béo của trứng và sự ấm nóng lan tỏa của nước dùng giữa không gian trong lành của vùng cao tạo nên một sự vỗ về ngọt ngào cho tâm hồn. Bánh cuốn phố cổ Đồng Văn vì thế không chỉ là thức quà lót dạ, mà là một lời chào nồng hậu, một mảnh ký ức ấm thực sống động mà bất cứ ai đã một lần nếm thử đều sẽ mang theo nỗi nhớ da diết về dải đất địa đầu Tổ quốc ■

Bánh cuốn hấp dẫn thực khách.

GIỮA không gian trầm mặc của phố cổ Đồng Văn, khi những dải sương mờ vẫn còn bàng lảng vất ngang mái ngói âm dương, có một hương vị nồng nàn đủ sức níu chân bất kỳ lý khách nào: bánh cuốn nước xương. Đây không chỉ đơn thuần là một món điểm tâm buổi sớm, mà là một bản giao hưởng ấm

thực tình tế, nơi những nguyên liệu bình dị của vùng Cao nguyên đá hòa quyện để tạo nên một trải nghiệm đa giác quan đầy cảm xúc. Khác biệt hoàn toàn với vẻ

thanh tao của bánh cuốn miền xuôi thường dùng kèm nước mắm chua ngọt, bánh cuốn phố cổ Đồng Văn mang trong mình sự nồng hậu và ấm áp của con người vùng cao, bắt đầu từ những đôi bàn tay thoăn thoắt bên nồi hơi nghi ngút khói.

Dưới làn hơi nước mịt mờ, lớp bột gạo trắng trong được tráng mỏng tang, dẻo mịn, ôm trọn lấy phần nhân thịt băm mộc nhĩ giòn sần sật. Điểm nhấn đắt giá nhất khiến thực khách phải nín thở chờ đợi chính là khoảnh khắc người

đầu bếp khéo léo đập thêm một quả trứng gà ta vàng óng vào giữa tâm bánh. Lớp màng bột mỏng manh ấy bao bọc lấy lòng đỏ trứng đang độ chín tới, tạo nên một sự kết hợp đầy mới gọi giữa vị dẻo thơm của gạo mới và cái béo ngây, sóng sánh của trứng lòng đào. Thế nhưng, linh hồn thực sự nâng tầm món ăn này lại nằm ở bát nước dùng xương nóng hổi đi kèm. Nước dùng được ninh từ xương ống lợn đen trong nhiều giờ, chất lọc lấy vị ngọt thanh